

dr. Subasicz Éva

a BÜK titkára

Az ügyvédek „ügyészének” lenni olykor hálátlan szerep, de ezzel is együtt jár az a tisztség, melyet Subasicz Éva a panaszügyekkel foglalkozva, a Budapesti Ügyvédi Kamara titkáraként 2006 óta tölt be. A szakmai ismertségét főként családjogászként megalapozó, egyéni praxist is folytató fiatal ügyvédnőnek nem kis feladatot jelent az esélytelenek nyugalmával megpályázott, végül kollégái bizalmából meggyőző többséggel elnyert funkció.

Ám kitartását valószínűleg a csaknem másfél évtizedes balettos múltjának is köszönheti. Agilitása erény, melyet tavaly Eötvös-díjjal jutalmaztak. Rengeteg vállalása ellenére reformer alkata a kamarai munkában is újításra készíti: az indokolatlan panaszok csökkentésére bevezettetné az ügynevezett szolgáltatói díjat, így aki alaptalanul vádaskodik, elbukná az összeget.

Egy reformer táncrendje

Kezdjük a végén, tavaly novemberben negyedmagával, egyedüli nőként, a szakma egyik legjelentősebb elismerésében, Eötvös-díjban részesült. Habár neve a családjogban, a nővédelemben jártasak számára jól cseng, tekintettel fiatal korára, a díj, gondolom, Önt is meglepte?

Igen, mivel az embernek 40 éves korában ritkán ítélik oda ezt az elismerést, általában 50–60 év fölöttiek szokták megkapni. De valóban, részben talán számos társadalmi-szakmai szerepvállalásom is közrejátszhatott ebben.

Pedig eredetileg nem is jogásznak készültem, a biológiát ugyanis nagyon kedvel-

tem. Mivel azonban igazán jól csak a történelem és a magyar „ment”, így kizárásos alapon, lévén békéscsabai születésű, a szegedi egyetem jogi karára felvételiztem, ahová nem vettek fel. Az Államigazgatási Főiskola nappali tagozatára viszont igen, melyet kitüntetéssel végeztem el. Közben politológiát is hallgattam, végül jogi diplomámat Budapesten, az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán, nappali tagozaton 1994-ben szereztem meg. Hadd vessem közbe, örülök, hogy ugyanitt ma meghívott előadó lehetek, csakúgy, mint éveken át voltam a Károli Gáspár Tudományegyetem jogi karán is.

Az életrajza szerint azonnal önállósodott...

Valóban, az 1997-ben letett szakvizsgám után azonnal saját praxist nyitottam, s azóta is egyéni ügyvédként dolgozom. Ennek sok az előnye, de a hátránya is, leginkább az időbeosztás szorít állandóan, kivált az egyéb vállalásaim, így például a kamarai tisztségem miatt. Mindet szeretném teljes erővel végezni, s ez sokszor belső konfliktusokhoz vezet. Például a gyermeknevelésben: jól emlékszem, 2004. február 4-én még tárgyaltam, 8-án megszületett a kislányom, a hónap közepén pedig már újra tárgyalnom kellett. Az irodát, így a folyamatban lévő ügyeket nem tudtam átadni másnak. A kicsit vittem magammal az irodába, felügyeletét viszont később már csak bébiszitterrel tudtam megoldani. Egyszóval, a folyamatos munka egyben folyamatos lelkifurdalás is. Egy ügyvédnőnek ezen a pályán a szakma legnehezebb része, eldönteni, mikor szülni gyereket. Mostanra szerencsére bejáratódtak a dolgok, de a lelkifurdalás természetesen megmaradt.

Az ügyészi vagy a bírói pálya nem vonzotta?

Előbbi egyáltalán nem, a bírói pulpitusról pedig úgy gondoltam, azt elfoglalni csak jóval később lennék alkalmas.

Így viszont lehetőségem van a szakmai szenvedélyem gyakorlására, ami a család jog. Pályám elejétől, 1998-tól 2002-ig irodavezetője lehettem a mindvégig a Soros Alapítvány által finanszírozott Budapesti Nyílt Társadalom Intézet Alapítvány Alkotmány- és Jogpolitikai Intézetének. Bántalmazott nők, gyermekek képviselőtét láttam el, a szervezet ingyenes képviselőtét biztosított számukra. Sajnos, anyagi okok miatt végül be kellett csukni az iroda kapuját, de az ott szerzett tapasztalataim maradandó élménynek bizonyultak, így nem csak szakmai vonalon, de civil vállalásaimban is az ügy elkötelezettje maradtam. Jellemző a nők, a feleségek családon belüli kiszolgáltatottságára, hogy e négy év alatt mintegy négyszáz ügyem volt, melynek fele konkrét védői munkát jelentett.

Magánpraxisomban azonban ma már leginkább más jellegű családjogi ügyeket vállalok, válópereket, vagyongegosztásokat.

Hadd tegyem hozzá, ez is egy kihívás, hiszen manapság a felek között kft.-k, részvények, praxisok sorsáról folyik az egyezkedés, ennek pedig egyelőre kevés szakjogász van.

„Jellemző a nők, a feleségek családon belüli kiszolgáltatottságára, hogy e négy év alatt mintegy négyszáz ügyem volt, melynek fele konkrét védői munkát jelentett.”

Mi az oka a „szakításnak”?

Bevallom, a bántalmazott nők ügyvédjeként némiképp kiégttem. Egyfelől a hazai jogszabályi környezet nem megfelelő, nem ad lehetőséget a hatékony védelemre, melyet a bíróságok túlerheltsége sem segít. Csak egy példa: míg egy-egy ügyben fél évek is eltelnek két tárgyalás között, addig egy nő egy anyaotthonban legfeljebb hat hónapot tölthet. Magyarán, még ügyének megnyugtató rendeződése előtt visszakényszerülhet oda, ahonnan elmenekült, vagy gyerekestül bujkál barátoknál, rokonoknál. Nem kell mondani, mennyire kiszolgáltatottá válik így egy ember. Másfelől azért azt is megtapasztaltam, hogy sokszor maguk a nők is tehetnek arról, hogy olyan helyzetbe kerültek, amilyenbe. Bizony, a gyengébbik nem sem „szent”. Ebben például eltérő szakmai álláspontot képviselünk Morvai Krisztinával, így ezek a nézetkülönbségek sem indítottak arra, hogy továbbfolytassam ezt a „vonalat”.

Ettől függetlenül a civil életben mégiscsak érez késztetést, gondolom ezért vállalt el ilyen-olyan tisztségeket, megbízásokat?

Nem tagadom, családjogi szakértőként számos konferenciára kapok meghívást, és érdekképviselőt látok el a Lea,

azaz a Leány-Anya Alapítvány felügyelőbizottságának tagjaként. Korábban a Magyar Helsinki Bizottság felkérésére büntetőügyekben kaptam védői feladatokat, s ugyanígy az Esélyegyenlőségi Kormányhivatal megbízásából is. A büntetőjog egyébként önálló ügyvédként is a másik nagy szakterületem, a gazdasági ügyek mellett itt is jelen vannak a család- és ifjúság elleni bűncselekmények miatti perek. Természetesen ingatlan- és cégszerződéseket is készítek, hiszen ne legyünk álságosak: a kenyérkeresethez ezt is el kell vállalni. De visszakanyarodva, a Szűcs Andrea által életre hívott Magyar Ügyvédnők Egyesületének alapító tagja, egyik vezetője, rendezvényeinek szervezője vagyok. Nem melleleg az ő kérésére vállaltam el a kamarai jelölést is.

Ő elég szkeptikusan nyilatkozott az Ügyvédvilágnak a nők társadalmi, nem kevésbé a jogi szakmán belüli elismertségéről. Ez szerint leginkább abban az alulreprezentáltságban tükröződik vissza, ami a kamarai tisztségviseléseket illeti. A férfítúlsúly ellenére is vállalta a 2006-os megmérettetést?

Őszintén szólva? Könnyen kötélnek álltam, az esélytelenek nyugalmával egyeztem bele a jelölésembe. Mivel e nélkül is épp elég teendőm volt, nem gondoltam, hogy egy újabbat is kéne melléjük vállalni. Persze izgatott a dolog, hiszen főiskolásként és egyetemistaként is már amolyan reformeralkat voltam. Így szerettem volna belülről is jobban megismerni a kamara működését, eljátszva azzal a gondolattal, ha módomban lenne rá, min és hogyan változtatnék. Ettől függetlenül igencsak meglepett, amikor kiderült: azonos számú szavazattal választottak meg az egyetlen

„A kicsit vittem magammal az irodába, felügyeletét viszont később már csak bébiszitterrel tudtam megoldani. Egyszóval, a folyamatos munka egyben folyamatos lelkifurdalás is.”

Fotók: Hudák László

Dr. Subasicz Éva az Államigazgatási Főiskola elvégzését követően az ELTE-n szerzett jogi diplomát 1994-ben. 1997-ben, jogi szakvizsgái letétele után kezdte meg praxisát egyéni ügyvédként. 1998 és 2002 között a Soros Alapítvány által finanszírozott Budapesti Nyílt Társadalom Intézet Alapítvány Alkotmány- és Jogpolitikai Intézetének irodavezetőjeként dolgozott. A Leány-Anya Alapítvány (Lea) felügyelőbizottságának tagja, a Magyar Ügyvédnők Egyesületének alapító tagja. 2006 óta a Budapesti Ügyvédi Kamara titkára. 2007-ben munkássága elismeréseként Eötvös-díjat kapott.

női titkárnak, mint férfi társaimat. Habár mi nők, még mindig elég kevesen vagyunk tisztségviselők a szakmai érdekképviseletekben, a budapesti kamaránál a 2006-os választással javult a helyzet. Ez az első ciklus, ahol például az elnökség negyede nő. A póttaggokkal együtt értendő negyvenfős testületből tizen vagyunk. A bizottságokban is több helyet kaptunk a korábbiaknál. Egy-két „macsóvillongást” leszámítva amúgy nincs gond a két nem kamarai együttműködésében, mondhatni, egyenrangúak vagyunk.

Titkárként az egyik legkényesebb munka épp Önnek jutott 2006. márciusi megválasztása után: a panaszügyek elbírálása mintha az ügyvédek ügyészének tisztét is jelentené. Nem érzi túl keménynek ezt a feladatot?

Néha talán igen, de mivel nem a büntetés az elsődleges cél, hanem az alaptalanul bepanaszolt kollégák védelme, ez is egyfajta presztizs kihívás. Természetesen a kisebb vétségeknél arra törekszünk, hogy a kolléga maga orvosolja a hibát, aki viszont nem felel meg az ügyvédi etikának, netán büntetőeljárás folyik ellene, az számíthat szankcióra. Az „ügyész” persze nem én vagyok, hiszen az én funkcióm az előszűrés, nekem kell eldönteni, mely panaszokat találok megalapozottnak, melyeket küldök tovább az elnöknek fegyelmi vagy kivizsgálási javaslattal. Az esetek nagy százalékában az elnök jóváhagyja javaslataimat. Kétségtelen viszont, hogy ez az egyik legnehezebb terület, így tényleg nem könnyű párhuzamosan vinni a saját irodát, és törődni a 4 éves kislánnyal. Szerencsére mostanra akadtak segítők, de így is óriási irathalmazt kell feldolgozni, ezért heti két napot biztosan a kamarában töltök. Mivel szeretem lelkiismeretesen vinni az ügyeket, bánt, ha olykor nem tudok naprakész lenni. Refor-

mer alkatom viszont nem hagy nyugodni, s ez örömteli kihívás. Az elmúlt szűk két év elegendő volt ahhoz, hogy átlássam, min kell változtatni a panaszügyek kivizsgálásának menetében. Mivel a kamarához érkezett panaszoknak csupán a 30–35 százaléka megalapozott, rengeteg felesleges energiát fordítunk az előzetes elbírálásra is. Mivel vidéken többnyire a személyes ismertség miatt jóval kevesebb a panasz, így ez a probléma leginkább ugyan a budapesti kamarát érinti, de kezelni kell. Így javasolni fogom, hogy az ügyvédi törvény készülő módosításába iktassák be a nagyjából 5–10 ezer forintot jelentő szolgáltatói díjat, melyet a panasztevő csak abban az esetben kapna vissza, ha „vádjai” megalapozottnak bizonyultak. Így elejét lehetne venni az egyre nagyobb számban tapasztalható intrikáknak, sokszor ugyanis az ellenérdekű féltől érkezik panasz az ügyvédekre.

„... javasolni fogom, hogy az ügyvédi törvény készülő módosításába iktassák be a nagyjából 5–10 ezer forintot jelentő szolgáltatói díjat, ...”

Szabálytisztelők-e az ügyvédek, ha tesszik, csökken vagy nő az ügyek száma? Sajnos nő, míg 2005-ben 171, 2006-ban pedig 255, addig tavaly már 301 panasz érkezett hozzánk. Legtöbbször, az esetek 70–75 százalékában saját ügyfele tesz bejelentést ügyvédje ellen – 10–15 százalékuk egész egyszerűen neveltséges –, jó harmada mögött ráadásul egy másik ügyvéd áll. A panaszok 20 százaléka érkezik az ellenérdekű féltől, 5 százalékuk pedig ha-

tóságoktól, így például az APEH-től, bíróságoktól. Egy 2006-os összesítés szerint a 230 ügyből 54-et kellett előzetes vizsgálatra küldeni, 27 szűnt meg egyéb módon, például a felek megegyezésével, 149-et pedig megalapozatlanság miatt megtagadtunk. Tavaly novemberi adat szerint az addig beérkezett 255 bejelentés közül 56-ban nem volt szó vétségről, 39-et küldtünk előzetes vizsgálatra és 32 szűnt meg a már említett egyéb módon.

Mondana néhány jellemzőbb ügyvédi „bünt”?

Mint már említettem, a panaszok mindössze egyharmada, 30–35 százaléka bizonyul megalapozottnak. A legtöbb gond abból ered, hogy az irodák nem felelnek meg a törvényi kereteknek, például nem érhető el telefonon, nincs levélcíme. Ezek sem könnyen kiküszöbölhető, súlyos problémák, csakúgy, mint a képzeletbeli dobogón ezüstérmes ügyvédi eljárást-kezelés. Két eset lehetséges: az egyik, amikor az ügyvéd egész egyszerűen elsikkasztja az összeget, a másik valamivel a szerencsésebb eset, amikor „csak” nem fizetik ki időre. Ez már megalapozhat egy fegyelmi eljárást, sőt, egy büntetőfeljelentést is. Gondot okoz olykor az okiratszerkesztés is, amikor az ügyvéd által elkészített dokumentum nem felel meg a tartalmi és/vagy a formai követelményeknek. Ezenkívül határidők be nem tartása, például a fellebbezések késedelmes beadása is viszonylag gyakran előfordul, olykor pedig az ügyvédi magatartás veri ki a biztosítékot. Az ügyfelek és a hatóságok egyaránt bepanaszolják, ha valaki pimasz, lekezelő vagy felkészületlen.

Rengeteg munka, társadalmi vállalás – jut-e idő hobbira, egyáltalán honnan az erő?

Régebben nagyon sokat sportoltam, kézilabdáztam, jógáztam. A „kondim” és a kitartásom talán ennek is köszönhető, de sokat segít az a 14 év is, ameddig balettoztam. A művészetek közül épp ezért a táncművészet áll hozzám a legközelebb, legyen az modern vagy klasszikus, és ha nagy ritkán jut rá időm, színházba is szívesen járok. Szeretek utazni, s habár nem vagyok márkaőrült, de a szép ruhákat is kedvelem. Nagy hobbim a főzés, mivel reformer alkat vagyok, a gasztronómiában egyszerűen kísérletező kedvű is. Sok régi csoporttársam szereti a kreációimat, velük gyakran ma is összejárunk egy kellemes vacsorára.

Kálmán Attila